

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคอาหารท้องถิ่นภาคเหนือของนักเรียน โปลิตecnิกคานนา จังหวัดเชียงใหม่

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษานี้ เป็นนักเรียนโรงเรียนโปลิตecnิกคานนาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จำนวนทั้งสิ้น 1,345 คน สุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น 95% (กนกทิพย์ พัฒนาพิภพ, 2543) ได้จำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 301 คน

เครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ด้วยกัน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว ที่อยู่อาศัย ศาสนา ค่าใช้จ่ายต่อเดือน สุขภาพ เป็นแบบเลือกตอบและเติมข้อความ มีข้อความรวม 10 ข้อ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริโภคอาหารท้องถิ่นภาคเหนือ โดยจะมีคำถามย่อยเป็น 2 ส่วน คือ ปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก เป็นแบบเลือกตอบและเติมข้อความ มีข้อความรวม 9 ข้อ

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับการบริโภคอาหารท้องถิ่นทางภาคเหนือ ผู้ศึกษาสำรวจชนิดอาหารที่บริโภคโดยแบ่งอาหารท้องถิ่นออกเป็น 9 ประเภท ได้แก่ อาหารจานเดียว แกง ผัด นึ่ง ย่าง ปิ้ง ยำ ทอด น้ำพริก

โดยความถี่ของการรับประทานอาหารแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ รับประทาน 5-7 วัน/สัปดาห์ รับประทาน 3-4 วัน/สัปดาห์ รับประทาน 1-2 วัน/สัปดาห์ รับประทานน้อยกว่า 4 วัน/เดือน และไม่รับประทาน รวมจำนวน 36 ข้อ โดยที่ในแต่ละระดับใช้สมมุติฐานที่ว่าผู้บริโภคอาหารท้องถิ่นภาคเหนือมีการบริโภคอาหารจำนวนมือเท่ากัน และเพื่อความสะดวกในการ

สรุปผลและอภิปรายผลของการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดพฤติกรรมการบริโภคอาหารทางด้านความถี่ โดยแบ่งเกณฑ์การให้คะแนนออกเป็น ดังนี้

การให้คะแนน

4	หมายถึง	มีความถี่ในการบริโภคอาหาร 5-7 วัน/สัปดาห์
3	หมายถึง	มีความถี่ในการบริโภคอาหาร 3-4 วัน/สัปดาห์
2	หมายถึง	มีความถี่ในการบริโภคอาหาร 1-2 วัน/สัปดาห์
1	หมายถึง	มีความถี่ในการบริโภคอาหารน้อยกว่า 4 วัน/เดือน
0	หมายถึง	ไม่บริโภคอาหารชนิดนั้นเลย

การสร้างเครื่องมือ

ผู้ศึกษาได้สร้างแบบสอบถามเพื่อนำไปเป็นเครื่องมือ โดยดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากตำรา เอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมทั้งการศึกษา

รูปแบบสร้างของแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

3. นำแบบสอบถามที่สร้าง เสนออาจารย์ที่ปรึกษาและปรับปรุงตามคำแนะนำ

4. นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาและแนะนำเพื่อให้แบบสอบถามมีความชัดเจน ครอบคลุมทางด้านเนื้อหาและวัตถุประสงค์มากขึ้น

5. หลังจากปรับปรุงแล้ว ได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน

6. นำผลที่ได้มาหาคุณภาพ

7. ปรับปรุงและจัดพิมพ์แบบสอบถามและนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. การหาความเที่ยงตรงของเครื่องมือด้านเนื้อหา (content validity)

ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นทั้งหมดไปหาความตรงตามเนื้อหา โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ (จำนวน 3 ท่าน) เป็นผู้ตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา จากนั้นผู้วิจัยนำเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ข้อคำถามมีความชัดเจนยิ่งขึ้น ก่อนนำไปทดลองใช้กับตัวอย่างที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา

2. การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (reliability)

ผู้ศึกษาได้นำเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้นำมาปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มนักเรียนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา จำนวน 30 ราย โดยให้กรอกแบบสอบถาม 2 ครั้ง ห่างกัน 2 สัปดาห์ นำผลที่ได้มาหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธี test-retest ในแบบสอบถามด้านความถี่ของพฤติกรรมการบริโภคอาหาร แล้วหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นที่ 0.94

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนการเก็บข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือผ่านประธานสาขาวิชา โภชนศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียน โปलिเทคนิคลานนา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อขอความร่วมมือและขออนุญาตเข้าไปเก็บข้อมูลในโรงเรียน ระหว่างวันที่ 25 กุมภาพันธ์ - 8 มีนาคม 2545 ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จำนวน 301 ชุด
2. เมื่อเก็บข้อมูลครบตามจำนวนแล้ว ได้ตรวจสอบความถูกต้องของการตอบก่อนนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS/PC ซึ่งข้อมูลสรุปนี้ได้นำไปสู่การนำเสนอการรายงานผลการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้ง 3 ส่วน ที่ตรวจสอบความเรียบร้อยแล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC (Statistical Package for the Social Science) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แจกแจงความถี่และค่าร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว
2. แจกแจงความถี่และค่าร้อยละเกี่ยวกับการบริโภคอาหารท้องถิ่น
3. วิเคราะห์โดยใช้ Chi-square เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการบริโภคอาหารท้องถิ่นภาคเหนือกับข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียน